

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

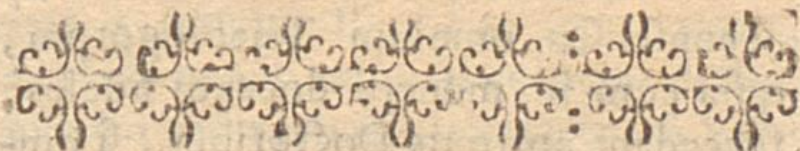
Et In octo Partes ... distincta ...

De Deo Vno, & Trino

Vindalium, 1646

Cap. I. An Dei existentia probari possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38742

DISPUTATIO PRIMA
DE DEO VNO.

CAPVT I.

An Dei existentia probari possit.

Nota existentiam Dei non tantum identificari cum essentia diuina sed etiam esse de conceptu formali & intrinseco illius.) Prior pars probatur, tum quia essentia diuina est infinite perfecta, ergo debet includere omnes perfectiones possibles, ita saltem vt cum iis realiter identificetur: at existere magna est perfectio; tum quia de fide est substantiam diuinam esse omnino simplicem: at non esset omnino simplex, si existentia realiter distingueretur ab essentia illius.

Posterior pars ostenditur. Tum quia Deus, Exodi. 3. Nomen sibi imposuit ab ipsa existentia, cum dixit, Ego sum qui sum: Solent autem imponi nomina.

ad declarandā rei essentiam: vnde cū
 Deus seipsum perfectè comprehēderet,
 eo nomine suam essentiam exprimere
 voluit. Tum quia aut debet concipi
 existentiam Dei ipsius essentiæ intrin-
 seca, aut velut ab illa fluens, saltem se-
 cundum rationem: at hoc non quia sic
 deberet essentia Dei prius secundum ra-
 tionem existere, vt existentia ab ea flue-
 ret. Tum denique quia si existentia non
 est de conceptu essentiæ diuinæ, oportet
 vt maneat proprius & quidditarius cō-
 ceptus essentiæ diuinæ, etiam si eam non
 concipias actu existentem; quod tamen
 falsum est, cum sic essentia diuina sit
 ens merè potentiale, & ab alio ad actua-
 litatem reducibile.

Nota, Patres quando dicunt Deum
 esse sibi causam essendi, intelligendos
 esse in sensu negatiuo, vt tantum velint,
 Deum non esse ab alio, sed ex se habe-
 re existentiam. Neque inde colligi de-
 bet, existentiam Dei esse veluti pro-
 prietatem, ab illius essentia aut realiter,
 aut virtualiter fluentem.

Dices, illud non est de essentia alte-
 rius, quod ab eo per intellectum præ-
 scindi potest; at possumus per intellectu
 præscindere existentiam, ab essentia Dei;
 quatenus illa se habet per modum ab-

tracti, hæc per modum concreti. Respondeo, maiorem esse tantum veram, quando præcisio fit ab intellectu, cum fundamento in re: at nullum est fundamentum, in ipsa essentia diuina, ab ea præscindendi existentiam: cum, posita tali præcisione, nihil remaneat, cui ratio essentia diuinæ competere possit, vt ostensum est.

CONCLUSIO I. Deum esse est per se notum secundum se, non quoad nos.) Prima pars probatur, quia cum esse notum per se, idem sit ac non esse notum per aliud, illa propositio merito dicitur per se nota secundum se, cuius prædicatum est de intrinseca ratione subiecti; siue hoc ad talem propositionem necessario requiratur, siue non: ea enim secundum se non indiget vlllo assensu priori, cuius vi intellectus ducatur in assensum connexionis prædicati cum subiecto per illam significatæ. Atqui esse est de intrinseca ratione Dei, ita scilicet vt Deus essentialiter existat, vt infra dicemus. Ergo Deum esse, seu existere, est per se notum, secundum se.

Secunda pars ostenditur, quia illa propositio dicitur per se nota quoad nos, quæ perspectis terminis à nemine ne-

gari potest: At nonnulli negant existere id quod Dei nomine significare solemus, nimirum ens quoddam præstantissimum, à se necessario existens, & alia omnia producens: id inquam negant Athei qualis erat insipiens ille qui, ut ait Propheta, Psam. 13. Dixit in corde suo, non est Deus. Ergo propositio illa Deus est, non est per se nota, quoad nos.

Nota 1. eo sensu Patres affirmare notitiam Dei nobis à natura congenitam esse, siue quia illam à pueritia ex parentum instructione comparare solemus; siue quia sine multo labore ex rerum creatarum cognitione deduci potest.

Nota 2. ut quis assentiatur illi propositioni, Deus est colendus non opus esse quod putet Deum esse, sed tantum illi deberi cultum ex hypothesi quod sit. Quemadmodum etsi probè sciam parentes esse honorandos, non tamen propterea intelligo, an parentes de facto existant, vel non.

CONCLUSIO II. Deum esse demonstrari non potest à priori, sed à posteriori potest. Prima pars probatur, quia id non potest demonstrari à priori, quod non habet causam; atqui existentia Dei nullam habet causam, siue extrinsecam, cum Deus sit primum.

ens, & à quouis alio independens; siue
intrinsicam, eò quòd intra Deum non
potest esse distinctio causæ & effectus,
propter varias imperfectiones inde re-
sultantes.

Dices, ex eo quod Deus sit actus pu-
rus, bene sequitur eum existere: at hæc
videtur demonstratio à priori, saltem
quoad nos. Respondeo negando mino-
rem nam esse actum purum est, habere
existentiam, omnemque aliam perfe-
ctionem sine admixtione ullius poten-
tialitatis. Vnde dicta argumentatio non
est à causa siue reali, siue virtuali, sed à
toto ad partem, ac proinde non est de-
monstratio: sicut neque illa Petrus est
homo, ergo est animal.

Secunda pars ostenditur. Nam Paulus
Romanorum i. apertè docet invisibilia
Dei per res visibiles cognosci. Patres
vno ore testantur, nos ex creaturis in
cognitionem Dei posse assurgere. Theo-
logi communiter affirmant cōtra Aka-
censem & quosdam alios, existentiam Dei
posse demonstrari à posteriori. Denique
Philosophi solius rationis naturalis du-
ctu, ex consideratione rerum creatarum
ad cognitionem Dei peruenerūt, variis-
que demonstrationibus, de quibus in-
fià, illius existentiam comprobarunt.

Dices 1. Essentia Dei demonstrari non potest etiam à posteriori, seu per effectus: ergo neque illius existentia. Sequela patet, quia existentia, & essentia in Deo idem sunt. Antecedens ostenditur, quia cum Trinitas spectet ad essentiam Dei, sequeretur nos posse naturaliter cognoscere Trinitatem. Respondeo essentiam diuinam non posse euidenter demonstrari per effectus, quoad quid est, posse tamen quoad, quod est. Quemadmodum ex cognitione lucis certò colligo solem existere, etsi hinc nequeam distinctè penetrare quidditatè illius, & modum quo existit.

Dices 2. ex fide supernaturali constat, Deum esse; ergo idem per demonstrationem cognosci non potest: quia cum illa cognitio sit obscura, & hæc euidentis, videtur repugnare quod vtraque simul habeatur de eadem re. Respondeo non sequi, potest enim haberi cognitio clara, & obscura de eadem re, per diuersa media: vt patet, si discam ex relatione alterius, quod propria experientia didici. Ita ergo possum ex supernaturali reuelatione credere, Deum esse; etsi eadem veritas mihi constet, ex naturali lumine.

CONCLUSIO III. Existentia

Dei triplici argumento euidenter probari posse videtur.) Primum ita habet vel res omnes quæ sunt in vniuerso, siue eæ sint finitæ, siue infinitæ, sunt productæ, vel aliqua saltem earum est improducta: si in iis est aliqua improducta, illa est Deus, quod intendimus: si verò tota rerum collectio producta est, vel producta est ab aliquo existente extra numerum eorum quæ producta sunt, vel ab aliquo existente intra illorum numerum: at hoc posterius dici nequit, quia si id quod est pars collectionis, totam collectionem produxisset, sequeretur re aliquam seipsam produxisse, quod fieri non posse perspicuum est, ergo affirmandum est totam productarum rerum seriem productam esse, ab aliqua re quæ sit extra numerum rerum productarum, adeoque quæ sit ipsa improducta, & illa est Deus.

Secundò sic argumentor. Vel res omnes quæ sunt in vniuerso sūt possibiles & contingentes vel inter eas est ens aliquod absolutè necessarium, quodque repugnet non esse. Si posterius dicatur, habemus intentum, quia tale ens est Deus: si autem prius affirmaueris, contrà arguo, vel earum rerum aliquando nulla extitit, vel, secus, si dicas aliquã-

do nullam extitisse, quæro qua vi postea de non esse ad esse transferint; certè cum non potuerint esse à seipsis, eò quòd à nihilo nihil fieri potest sequitur eas productas esse à causa aliqua ab iis distincta, quæque non sit contingens, sed planè necessaria. & hanc vocamus Deum, si verò dicas aliquam ex rebus illis contingentibus de factò semper extitisse, cum nulla earum sit absolute necessaria, sed omnes ex se possint esse, & non esse, supponamus nullã earũ modo existere, sane ea hypothese possibili data omnes possent existere, & transire à non esse ad esse: At qua ratione? non propria facultate, vt patet ex dictis, ergo virtute alicuius causæ quæ illas omnes antecedit, quæque necessitatem essendi habeat, & hæc est Deus.

Dices, hinc nõ sequi Deum esse de factò, sed tantum fore, si casus ille contingeret. Verum hoc gratis dicitur quia cum casus ille sit possibilis, consequenter possibile est, Deum esse; ergo de factò Deus existit: si enim non esset actu, nequaquam posset existere, siue à seipso, cum nihil seipsum producat, siue per aliquam causam priorem, quia repugnat dari aliquid prius Deo.

Tertiò, argumentari possumus ab ele-

ganti rerum creaturarum constitutione & ordine, ab vniformi earum agendi modo, à perpetua elementorum quamuis inter se pugnantium, consistentia: ac denique, vt cætera præteream, à constanti cœlorũ motu, solisque accessu & recessu tempestates annuas conficiente. Ista enim satis ostendunt, esse in rerum natura supremam aliquam mentem, quæ hæc inferiora regit, ac moderatur; quæque, cum sit sapientissima, & potentissima, Deum esse meritò negari non potest. Vnde Chrysostr. homil. 9. ad populum Antioch. ait creaturas tam clarè suum conditorem prædicare, vt neque Scythia, neque Barbarus, neque indus, neque vlla alia gēs sit, quæ hanc vocē, omnituba clariorem, intelligere non possit. Et Cicero li. 2. de natura Deorum, Quid potest esse, inquit, tam apertum, tamque perspicuum, cum cœlum suspeximus, cœlestiaque contemplati sumus, quàm esse aliquod numen præstantissimæ mētis, quo hæc regantur? similia scribunt alij passim.